

Till Sveriges Riksdagsledamöter

Säg nej till främmande makts militärbaser i Sverige!

Sverige har som bekant förhandlat med USA om ett bilateralt försvarssamarbetsavtal (Defense Cooperation Agreement, DCA). Det undertecknades den 5 december förra året av den svenske och den amerikanska försvarsministern. Vi har fått höra att det kommer till riksdagen för beslut före sommaruppehållet. 17 regementen, hamnar, flygplatser och övningsfält har öppnats för militärt samarbete där amerikanerna (militär personal, anhöriga och entreprenörer) har obehindrad tillgång. De får röra sig fritt i landet och personal behöver inte pass och visum endast tjänste-ID-handling, är skattebefriad och slipper vanliga avgifter. Sverige får inte tillgång till de delar av områdena som särskilt utsetts för exklusiv användning av Förenta staternas styrkor. Där har den amerikanske befälhavaren – som står under den amerikanske presidenten – exklusiv beslutanderätt, och Sverige har ej kontroll eller insyns rätt. Vilka vapen, fordon, ammunition eller andra varor som lagras där är helt upp till USA.

Ett liknande DCA-avtal mellan Norge och USA trädde i kraft i juni 2022. Där handlade det om 4 områden men därefter har ytterligare 8 områden avtalats, något Stortinget ska ta ställning till. Danmark har liksom Sverige tecknat avtal liknande det mellan USA och Sverige men med undantag för kärnvapen i fredstid. Finland har också ett liknande avtal. Där finns en lag om förbud mot införsel av nukleärt material. Dock har Finlands nyvalde president öppnat upp för lagändring för att tillåta transport av kärnvapen över finskt territorium. I Sverige har vi ingen lag mot införsel av kärnvapen. Om Sverige skulle ingå DCA-avtalet skulle vi kunna förbjuda kärnvapen på vårt territorium, men problemet skulle kvarstå att Sverige genom DCA skulle förvägra inspektionsrättigheter och att förbudet inte skulle förhindra övningar för kärnvapenkrigföring på svenskt territorium, t ex med stridsflyg eller u-båtar kapabla att bära kärnvapen. USA har som policy att aldrig meddela eller svara på frågor om de medför kärnvapen eller inte.

Om DCA genomförs skulle det vara ett mer bindande avtal än Nordatlantiska fördraget, som är en förutsättning för Sveriges medlemskap i Nato. USA skulle få direkt inflytande på vår säkerhetspolitik utan att behöva tillfråga övriga Natoländer. Sverige kan alltså som medlemsland i Nato säga nej till DCA-avtalet.

Fördraget innebär en partiell överföring av jurisdiktion till den främmande maktens styrkor, som kan, om det antas, utföra militära uppdrag på sina egna områden utan Sveriges vetskap eller möjlighet att ingripa. Denna möjlighet skulle uppfattas som hotfull av Ryssland och därmed minska vår säkerhet.

Den främmande makten skulle ha rätt att pröva brottmål enligt sina egna lagar, även om dödsstraffet skulle kunna förbjudas i avtalet. Våldtäkter och prostitution har visat sig öka kring amerikanska baser, av vilka det finns ca 750 fördelade över 80 länder. I och med de nya avtalen kommer Norden inklusive Grönland och Island att ha 50 baser. Brottsoffer kommer att riskera att inte få svensk hjälp eller jurisdiktion. Den amerikanska lagrätten sträcker sig även utanför baserna (t ex om hänvisning till säkerheten sker) och kan göra det olagligt att demonstrera.

En historisk vändning förbereds. DCA-avtalet skulle minska Sveriges suveränitet. Därför ifrågasätter vi starkt om detta inte är ett brott mot grundlagen och menar att Riksdagen inte kan besluta i enlighet med avtalet utan att folkomröstning sker. Har vi kunnat rösta om högertrafik, kärnkraft, EU-medlemskap och euron borde vi få folkomröstning om Sveriges säkerhetspolitik och självbestämmande. En folkomröstning skulle kräva att människor informeras och fri debatt sker med resurser även för Nej-alternativet.

Medlemskap i Nato är fristående från DCA-avtalet. Det finns därför inget juridiskt hinder för att vägra ingå avtalet. Avtalet är skrivet på 10 år, en oöverskådlig tid. Regeringen förnekar att det är fråga om permanenta baser men vad ska man då kalla permanent när bostäder planeras att byggas för anhöriga och vapenlager exklusivt för USA fylls? Det finns ingen övre gräns för hur omfattande den militära personalen blir.

Ständiga militärövningar ökar de klimatskadliga utsläppen. Militärbaser skapar omfattande miljöförorening. PFAS-problemet är bara ett av många. Resurser tas från nödvändig hantering av hot mot klimat och miljö samt från folkets legitima intresse av sjukvård och utbildning.

Som ett resultat av DCA-avtalen skulle hela Norden, nästan hela Östersjön samt västra Arktis kunna bli en främmande stormakts militära operationsområde, vilket skulle öka den militära spänningen mellan kärnvapenmakterna och minska Sveriges och hela Nordens möjligheter att spela en fredsbyggande roll i världspolitiken. Sverige gör sig till uttalad fiende till ett grannland som har kärnvapen. Vi blir genom avtalet ett transitland och ett bombmål genom att vi blir USA:s förlängda arm i dess maktkamp med Ryssland. Det ligger inte i vårt intresse.

Konsekvensbeskrivning av avtalet saknas. I detta avseende är det intressant att läsa remissvaret av Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet.

Vi vädjar till riksdagsledamöterna att inte godkänna ett avtal som, genom att föra utländska militärbaser till Sverige, ökar hotet om konventionellt krig och kärnvapenkrig och minskar Sveriges suveränitet.

Vi ställer till dig som riksdagsledamot följande frågor som vi vill ha svar på:

1. Känner du dig säker på vilka konsekvenser DCA-avtalet kommer att få för förhållandet till vår granne Ryssland?
Har ni i er partigrupp diskuterat om säkerheten ökar när Ryssland hotas av en övermäktig allians av fientliga stater?
Hur tänker du om förlusten av svensk suveränitet?
2. Hur tror du att dina barn och barnbarn vill att du ska rösta?
3. Hur tror du att miljön och klimatet kommer att påverkas av de rustningar som nu är planerade?
4. Varifrån kommer pengarna att ta?
5. Är det något du vill säga till alla dem som oroar sig för ett framtida storkrig, kanske med kärnvapen? Tror du att det lugnar?

Datum och plats

Hälsningar

.....namn, adress